

Jämför kursplanerna

Hem- och konsumentkunskap Lgsär22–Lgsär11

KURSPLANER

Här kan du jämföra kursplanen i Lgrsär22 med kursplanen i Lgrsär11. Dokumentet ska underlätta för dig att se vilka ändringar som är gjorda i ämnet. Lgrsär22 tillämpas från höstterminen 2022.

KURSPLAN I HEM- OCH KONSUMENTKUNSKAP

Lgrsär22

Livet i hem och familj har en central betydelse för människan. Våra vanor i hemmet påverkar såväl individens och familjens välbefinnande som samhället och naturen. Kunskaper om konsumentfrågor och arbetet i hemmet ger människor viktiga verktyg för att kunna skapa en fungerande vardag och göra medvetna val som konsumenter. Därigenom får de också förutsättningar att främja hållbar utveckling.

KURSPLAN I HEM- OCH KONSUMENTKUNSKAP

Lgrsär11

Livet i hem och familj har en central betydelse för människan. Våra vanor i hemmet påverkar såväl individens och familjens välbefinnande som samhället och naturen. Kunskaper om konsumentfrågor och arbetet i hemmet ger människor viktiga verktyg för att skapa en fungerande vardag och kunna göra medvetna val som konsumenter med hänsyn till hälsa, ekonomi och miljö.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet hem- och konsumentkunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om och intresse för arbete, ekonomi och konsumtionsval i hemmet. I en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper som rör mat, måltider och praktiskt arbete i hemmet. Undervisningen ska därigenom bidra till att eleverna utvecklar sin initiativförmåga och kreativitet vid matlagning, skapande av måltider och arbete med andra uppgifter i hemmet.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om konsumtionens villkor, samt om inkomst, betalning, sparande, krediter och lån. På så sätt ska eleverna ges förutsättningar att utveckla tilltro till sin förmåga att göra genomtänkta val när det gäller privatekonomi och kunna hantera olika problem och situationer som en ung konsument kan ställas inför.

Genom undervisningen ska eleverna få möjlighet att utveckla medvetenhet om vilka konsekvenser som valen i hushållet får för hälsa, välbefinnande och gemensamma resurser. Undervisningen ska också bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om, och ges möjlighet att reflektera över, normer, jämställdhet och arbetsfördelning i hemmet. Den ska även ge eleverna förutsättningar att utveckla kunskaper om kulturella variationer och traditioner i olika hushåll. I undervisningen ska eleverna ges möjligheter att använda ett ämnesspecifikt språk för att kommunicera om levnadsvanor samt arbete, ekonomi och konsumtion i hemmet.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet hem- och konsumentkunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om och intresse för arbete, ekonomi och konsumtion i hemmet. I en process där tanke, sinnesupplevelse och handling samverkar ska eleverna ges möjlighet att utveckla ett kunnande som rör mat och måltider. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar tilltron till sin egen förmåga och kreativitet vid matlagning, skapande av måltider och andra uppgifter i hemmet. Därigenom ska elevernas förmåga att ta egna initiativ uppmuntras.

Genom undervisningen ska eleverna få möjlighet att utveckla medvetenhet om vilka konsekvenser valen i hushållet får för hälsa, välbefinnande och gemensamma resurser. Undervisningen ska också bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om konsumtionens villkor. På så sätt ska eleverna ges förutsättningar att utveckla ett kritiskt förhållningssätt och hantera olika problem och situationer som en ung konsument kan ställas inför.

Undervisningen ska också bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om, och ges möjlighet att reflektera över, jämställdhet och arbetsfördelning i hemmet. Undervisningen ska även ge eleverna förutsättningar att utveckla kunskaper om kulturella variationer och traditioner i olika hushåll.

Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om ämnesspecifika begrepp. På så sätt ska eleverna ges förutsättningar att samtala om konsumentfrågor och arbetet i hemmet och presentera och utvärdera arbetsprocesser.

Undervisningen i ämnet hem- och konsumentkunskap ska ge eleverna förutsättningar att utveckla

- förmåga att planera och tillaga mat och måltider för olika situationer och sammanhang samt hantera annat praktiskt arbete som förekommer i ett hem,
- kunskaper om ekonomi och konsumtion i hemmet, och
- förmåga att reflektera över val och handlingar som förekommer i ett hem utifrån hur de påverkar hälsa, ekonomi och miljö.

Genom undervisningen i ämnet hem- och konsumentkunskap ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- planera måltider och tillaga mat för olika situationer och sammanhang,
- hantera och lösa praktiska situationer i hemmet,
- värdera val och handlingar i hemmet och som konsument samt utifrån perspektivet hållbar utveckling, och
- använda ämnesspecifika ord, begrepp och symboler.

Centralt innehåll

I årskurs 1–6

Mat och matlagning

- Matlagning för olika sammanhang.
- Enkla metoder för matlagning, däribland bakning. Enkel planering, organisation och reflektion över arbetet.
- Enkla instruktioner och recept. Hur de kan läsas och följas samt vanliga begrepp inom matlagning.
- Smak, doft, konsistens och textur i samband med matlagning.
- Redskap och teknisk utrustning samt hur de används på ett säkert och funktionellt sätt vid matlagning.
- Hygien och livsmedelssäkerhet i samband med hantering, tillagning och förvaring av livsmedel.

Privatekonomi och konsumtion

- Ungas privatekonomi. Relationen mellan inkomst, sparande och konsumtion. Olika sätt att betala och spara.
- Planering, genomförande och rutiner vid inköp.
- Skillnaden mellan saklig konsumentinformation och annan påverkan på konsumtionsval. Reklam i olika former, även dolda reklambudskap.
- Jämförelse av några vanliga varors pris och kvalitet.

Centralt innehåll

I årskurs 1–6

Mat, måltider och hälsa

- Recept och instruktioner samt hur de kan läsas och följas.
- Bakning och matlagning och olika metoder för detta.
- Redskap och teknisk utrustning vid bakning, matlagning och måltider.
- Hygien och rengöring vid hantering, tillagning och förvaring av livsmedel.
- Samband mellan mat och hälsa.
- Planering av varierade och balanserade måltider, till exempel hur måltiderna kan fördelas över en dag.

Konsumtion och ekonomi

- Rutiner vid inköp. Planering och genomförande.
- Ungas ekonomi, sparande och konsumtion.
- Skillnaden mellan reklam och konsumentinformation.
- Jämförelser av några varor, till exempel utifrån jämförpris.

Miljö och livsstil

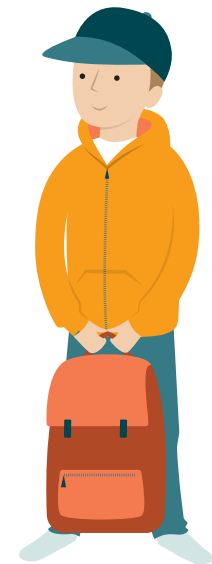
- Återvinning. Miljösymboler och lokala regler.
- Olika mattraditioner som är betydelsefulla för eleven, till exempel vid firande av högtider.

Levnadsvanor

- Vikten av att äta varierat och balanserat för att må bra.
Hur måltider kan fördelas över en dag.
- Måltidens betydelse för gemenskap. Olika mattraditioner.
- Hushållning med livsmedel och andra förbrukningsvaror i hemmet. Återvinning i hemmet och närområdet och hur den fungerar.
- Några olika certifieringar och märkningar av livsmedel och andra varor samt vad de betyder.
- Rutiner och metoder för rengöring.

Ämnesspecifika begrepp

- Ord, begrepp och symboler inom ämnet hem- och konsumentkunskap för att till exempel samtala om konsumentfrågor och utvärdera arbetsprocesser.

I årskurs 7–9

Mat och matlagning

- Matlagning för olika behov och sammanhang.
- Livsmedels egenskaper och användningsområden.
- Metoder för matlagning, däribland bakning. Att planera, organisera och reflektera över arbetet.
- Skapande av enkla måltider, till exempel utifrån säsong och rester.
- Instruktioner och recept. Hur de kan läsas och följas samt begrepp för matlagning.
- Smak, doft, konsistens och textur i samband med matlagning.
- Redskap och teknisk utrustning samt hur de används på ett säkert och funktionellt sätt vid matlagning.
- Hygien och livsmedelssäkerhet i samband med hantering, tillagning och förvaring av livsmedel.

Privatekonomi och konsumtion

- Ungas privatekonomi. Relationen mellan inkomst, sparande och konsumtion. Hur man kan planera sin ekonomi.
- Planering, genomförande och rutiner vid inköp.
- Att handla på kredit, teckna abonnemang samt låna och spara pengar.
- Skillnaden mellan saklig konsumentinformation och annan påverkan på konsumtionsval. Reklam i olika former, även dolda reklambudskap.
- Konsumenters rättigheter och skyldigheter. Garanti, reklamation, ångerrätt, öppet köp och köp från privatperson samt skillnad mellan köp i butik och på internet.
- Jämförelse av olika produkters pris och kvalitet. Rimlighetsbedömning av pris och mängd.

I årskurs 7–9

Mat, måltider och hälsa

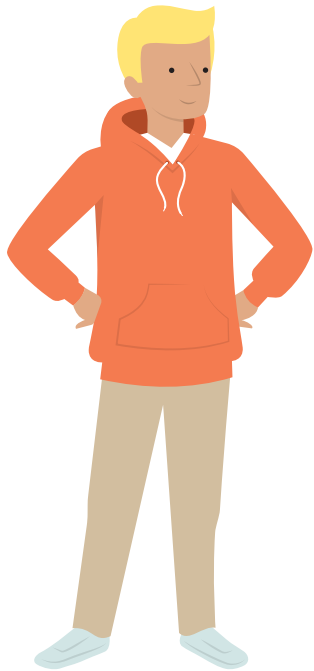
- Recept och instruktioner samt hur de kan läsas och följas.
- Matlagning och bakning. Hur valet av metod påverkar arbetsprocessen och resultatet.
- Planering och organisering av arbetet vid matlagning och av andra uppgifter i hemmet.
- Redskap och teknisk utrustning som kan användas vid matlagning och andra uppgifter i hemmet. Hur dessa används på ett funktionellt och säkert sätt.
- Hygien och rengöring vid hantering, tillagning och förvaring av livsmedel.
- Individuella behov av energi och näring, till exempel vid idrottande. Hur måltider kan komponeras efter olika behov.
- Hur man kan arrangera måltider för att skapa gemenskap och välbefinnande.

Konsumtion och ekonomi

- Handla över internet, låna pengar, handla på kredit och teckna abonnemang. Kostnadsberäkningar för boende, mat och fritid.
- Konsumenters rättigheter och skyldigheter.
- Reklamens och mediers påverkan på individers och grupperns konsumtionsvanor.
- Jämförelser av produkter utifrån kvalitet, miljömärkning och ursprungsmärkning.

Levnadsvanor

- Sammansättning av varierade och balanserade måltider och anpassning till individuella behov.
- Måltidens betydelse för gemenskap. Olika mattraditioner.
- Arbetsfördelning i hemmet ur ett jämställdhetsperspektiv.
- Resurshushållning. Ställningstaganden vid val och användning av livsmedel och andra varor. Hur produktion, transport och återvinning av livsmedel och andra varor påverkar hälsa, ekonomi och miljö.
- Rutiner och metoder för rengöring och tvätt.

Miljö och livsstil

- Hur livsmedel och andra varor produceras och transporteras. Hur det påverkar miljö och hälsa.
- Hur man kan hushålla med och ta vara på livsmedel och andra förbrukningsvaror i hemmet.
- Tvätt och rengöring och olika rutiner och metoder för detta.
- Arbetsfördelning i hemmet ur ett jämställdhetsperspektiv.
- Aktuella samhällsfrågor som rör privatekonomi, mat och hälsa.
- Olika mattraditioner, deras ursprung och betydelse.

Ämnesspecifika begrepp

- Ord, begrepp och symboler inom ämnet hem- och konsumentkunskap för att till exempel samtala om konsumentfrågor och utvärdera arbetsprocesser.

Kunskapskrav

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 6

Eleven **medverkar** i att tillaga enkla måltider och i att hantera andra praktiska uppgifter som förekommer i ett hem.

Eleven **medverkar** i att beskriva hur man kan hantera några frågor som rör privatekonomi och konsumtion.

Eleven **bidrar** i kommunikation om hur val och handlingar som förekommer i ett hem kan påverka hälsa, ekonomi och miljö.

Kunskapskrav för betyget D i slutet av årskurs 6

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 6

Eleven kan **medverka** i att tillaga enkla måltider och genomföra andra uppgifter som hör samman med måltiden. I arbetet **medverkar** eleven i att använda redskap och livsmedel på ett säkert och ändamålsenligt sätt. Dessutom kan eleven **bidra** till resonemang om sambanden mellan mat och hälsa och betydelsen av varierade och balanserade måltider.

Eleven kan **medverka** i att utföra vardagliga uppgifter i hemmet och anger egna förslag till lösningar på enkla praktiska problem. Eleven kan också **bidra** till resonemang om konsekvenser av olika konsumtionsval och handlingar i hemmet. Eleven kan använda **enstaka** ämnesspecifika ord, begrepp och symboler i resonemang om konsumentfrågor och arbetet i hemmet och i utvärdering av arbetsprocesser.

Kunskapskrav för betyget D i slutet av årskurs 6

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 6

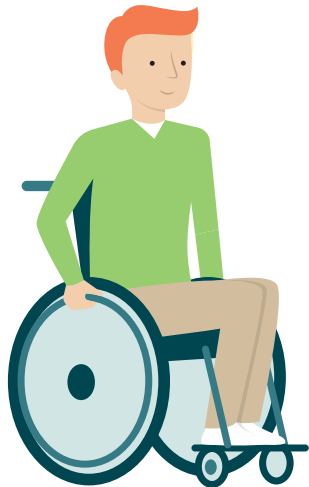
Eleven tillagar enkla måltider och hanterar andra praktiska uppgifter som förekommer i ett hem på ett **delvis fungerande** sätt.

Eleven beskriver på ett **enkelt** sätt hur man kan hantera några frågor som rör privatekonomi och konsumtion.

Eleven kommunicerar på ett **enkelt** sätt om hur val och handlingar som förekommer i ett hem kan påverka hälsa, ekonomi och miljö.

Kunskapskrav för betyget B i slutet av årskurs 6

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 6

Eleven kan på ett **delvis fungerande** sätt tillaga enkla måltider och genomföra andra uppgifter som hör samman med måltiden. I arbetet använder eleven redskap och livsmedel på ett säkert och **delvis ändamålsenligt** sätt. Dessutom kan eleven föra **enkla** resonemang om sambanden mellan mat och hälsa och betydelsen av varierade och balanserade måltider.

Eleven kan utföra vardagliga uppgifter i hemmet genom att **pröva** och **välja** handlingsalternativ som leder fram till **delvis fungerande** lösningar på enkla praktiska problem. Eleven kan också föra **enkla** resonemang om konsekvenser av olika konsumtionsval och handlingar i hemmet. Eleven kan använda **några** ämnesspecifika ord, begrepp och symboler på ett **delvis ändamålsenligt** sätt i resonemang om konsumentfrågor och arbetet i hemmet och i utvärdering av arbetsprocesser.

Kunskapskrav för betyget B i slutet av årskurs 6

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 6

Eleven tillagar enkla måltider och hanterar andra praktiska uppgifter som förekommer i ett hem på ett **fungerande** sätt.

Eleven beskriver på ett **utvecklat** sätt hur man kan hantera några frågor som rör privatekonomi och konsumtion.

Eleven kommunicerar på ett **utvecklat** sätt om hur val och handlingar som förekommer i ett hem kan påverka hälsa, ekonomi och miljö.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 6

Eleven kan på ett **väl fungerande** sätt tillaga enkla måltider och genomföra andra uppgifter som hör samman med måltiden.

I arbetet använder eleven redskap och livsmedel på ett säkert och **ändamålsenligt** sätt. Dessutom kan eleven föra **välutvecklade** resonemang om sambanden mellan mat och hälsa och betydelsen av varierade och balanserade måltider.

Eleven kan utföra vardagliga uppgifter i hemmet genom att **pröva** och **välja** handlingsalternativ som leder fram till **väl fungerande** lösningar på enkla praktiska problem. Eleven kan också föra **välutvecklade** resonemang om konsekvenser av olika konsumtionsval och handlingar i hemmet. Eleven kan använda **några** ämnesspecifika ord, begrepp och symboler på ett **ändamålsenligt** sätt i resonemang om konsumentfrågor och arbetet i hemmet och i utvärdering av arbetsprocesser.

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 9

Eleven **medverkar** i att planera och tillaga måltider och i att hantera andra praktiska uppgifter som förekommer i ett hem.

Eleven **medverkar** i att beskriva hur man kan hantera några frågor som rör privatekonomi och konsumtion.

Eleven **bidrar** i kommunikation om hur val och handlingar som förekommer i ett hem kan påverka hälsa, ekonomi och miljö.

Kunskapskrav för betyget D i slutet av årskurs 9

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 9

Eleven kan **medverka** i att planera och tillaga måltider och genomföra andra uppgifter som hör samman med måltiden. I arbetet **medverkar** eleven i att använda redskap, teknisk utrustning, livsmedel och metoder på ett säkert och ändamålsenligt sätt. Dessutom kan eleven **bidra** till resonemang om sambanden mellan mat och hälsa och ge **något** exempel på hur varierade och balanserade måltider kan sättas samman och anpassas till olika behov.

Eleven kan **medverka** i att utföra vardagliga uppgifter i hemmet och anger egna förslag till lösningar på praktiska problem. Eleven kan också **bidra** till resonemang om hur olika konsumtionsval och handlingar i hemmet kan påverka hälsa, miljö och ekonomi och ge **något** exempel. Eleven kan använda **några** ämnesspecifika ord, begrepp och symboler i resonemang om konsumentfrågor och arbetet i hemmet, i egna frågor och vid **bidrag** till omdömen om olika arbetsprocesser.

Kunskapskrav för betyget D i slutet av årskurs 9

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 9

Eleven planerar och tillagar måltider och hanterar andra praktiska uppgifter som förekommer i ett hem på ett **delvis fungerande** sätt.

Eleven beskriver på ett **enkelt** sätt hur man kan hantera några frågor som rör privatekonomi och konsumtion.

Eleven kommunicerar på ett **enkelt** sätt om hur val och handlingar som förekommer i ett hem kan påverka hälsa, ekonomi och miljö.

Kunskapskrav för betyget B i slutet av årskurs 9

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 9

Eleven kan på ett **delvis fungerande** sätt planera och tillaga måltider och genomföra andra uppgifter som hör samman med måltiden. I arbetet använder eleven redskap, teknisk utrustning, livsmedel och metoder på ett säkert och **delvis ändamålsenligt** sätt. Dessutom kan eleven föra **enkla** resonemang om sambanden mellan mat och hälsa och ge **några** exempel på hur varierade och balanserade måltider kan sättas samman och anpassas till olika behov.

Eleven kan utföra vardagliga uppgifter i hemmet och lösa praktiska problem på ett **delvis fungerande** sätt. Eleven kan också föra **enkla** resonemang om hur olika konsumtionsval och handlingar i hemmet kan påverka hälsa, miljö och ekonomi och ge **några** exempel. Eleven kan använda **många** ämnesspecifika ord, begrepp och symboler på ett **delvis ändamålsenligt** sätt i resonemang om konsumentfrågor och arbetet i hemmet, i egna frågor och i **enkla** omdömen om olika arbetsprocesser.

Kunskapskrav för betyget B i slutet av årskurs 9

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 9

Eleven planerar och tillagar måltider och hanterar andra praktiska uppgifter som förekommer i ett hem på ett **fungerande** sätt.

Eleven beskriver på ett **utvecklat** sätt hur man kan hantera frågor som rör privatekonomi och konsumtion.

Eleven kommunicerar på ett **utvecklat** sätt om hur val och handlingar som förekommer i ett hem kan påverka hälsa, ekonomi och miljö.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 9

Eleven kan på ett **väl fungerande** sätt planera och tillaga måltider och genomföra andra uppgifter som hör samman med måltiden.

I arbetet använder eleven redskap, teknisk utrustning, livsmedel och metoder på ett säkert och **ändamålsenligt** sätt. Dessutom kan eleven föra **välutvecklade** resonemang om sambanden mellan mat och hälsa och ge **några** exempel på hur varierade och balanserade måltider kan sättas samman och anpassas till olika behov.

Eleven kan utföra vardagliga uppgifter i hemmet och lösa praktiska problem på ett **väl fungerande** sätt. Eleven kan också föra **välutvecklade** resonemang om hur olika konsumtionsval och handlingar i hemmet kan påverka hälsa, miljö och ekonomi och ge **några** exempel. Eleven kan använda **många** ämnesspecifika ord, begrepp och symboler på ett **ändamålsenligt** sätt i resonemang om konsumentfrågor och arbetet i hemmet, i egna frågor och i **välutvecklade** omdömen om olika arbetsprocesser.